

ТУРИЗМИНИ

Брой 17, януари, 2025 г.

СЪС СЪДЕЙСТВИЕТО НА:

VARNA
TOURISM COMPANY
ВАРНЕНСКА ТУРИСТИЧЕСКА КОМПАНИЯ

VARNA
CHAMBER OF TOURISM
ВАРНЕНСКА ТУРИСТИЧЕСКА КАМАРА

БАСЕТ

ЧЕСТИТА ДА Е НОВАТА 2025 ГОДИНА!

Честита Нова година! Бъдете здрави, вдъхновени, обичащи и с много късмет през цялата 2025 г!

Тази година започна по-различно за нас, българите, защото за втори път от 1 януари ставаме част от нещо важно и значимо. През 2007 г. България официално стана част от ЕС, а през 2025 г. - пълноправен член на Шенген.

Извън тези постижения на българската политика и дипломатия, ние от катедра „Икономика и организация на туризма“ ще отпразнуваме 60-тата годишнина от създаването на специалност „Туризм“ в Икономически университет - Варна. Това е най-старата специалност по туризъм в цяла България - опитът и традициите задължават и именно заради това сме си обещали да работим с още по-голям ентузиазъм.

А знаете ли, че на 1 януари, освен всичко останало, отбелязваме и Деня на глобалното семейство?!?

Първи януари се чества като ден на мира и разбирателството между хората и народите - ден за обединението на човечеството в едно голямо семейство!

Празнува се от 2000 г. и е обявен за Световен ден от ООН.

И да не забравим - пак на първи януари отбелязваме празника Сурва/Сурваки или Васильовден, познат в цяла България.

Основното вярване, свързано с празника, е това, че пернатите птици носят щастие и късмет и именно оттам произлиза обичаят на Васильовден на прага на дома да се коли жертвен петел, за да остане късметът в къщата. Трапезата трябва да е с блажни ястия.

Православната църква нарича денят на Св. Василий Велики Обрезање Господне, свързан с обрязването на младенца Исус на осмия ден от неговото раждане.

На Василий Велики принадлежи и идеята за активното мило-сърдие и добротворство като израз и реализация на Христовия закон за любовта и прощката. Той организира и първия благотворителен монашески център в Кесария, в който негови възпитаници дават безвъзмездна помощ на болни и страдащи. Още приживе Василий е наречен от

съвременниците си Велик. На погребението му се стича цяла Кесария.

След края на земния му живот църквата го канонизира за светец и чества паметта му в деня на неговата кончина.

Какво още се е случило на 1 януари? На тази дата през 1998 г. е създадена Европейската централна банка, а година по-късно официално се появява и еврото. А повече от 100 години преди това, през 1881 г. в Княжество България е проведено първото преброяване на населението.

Междувременно, вземаме преднина и честитим в аванс на всички именици през месеца - Йордановци, Ивановци, Калояновци и всички техни производни.

Прегръщаме виртуално всички наши читатели по случай Световния ден на прегръдката на 21 януари и благодарим на нашите студенти за подкрепата и доверието на 11 януари - Международен ден на думата „Благодаря“.

Главен редактор

Източници: www.obekt.bg

www.darkinews.bg

ДЕЙНОСТИ В КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТУРИЗМА“

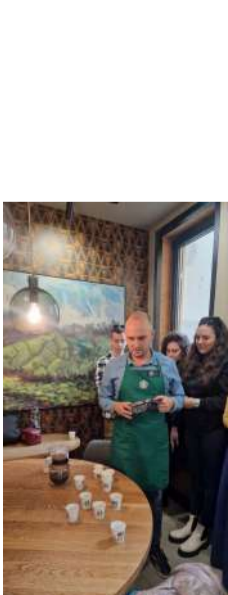

На 13.11.2024 г. студенти от 3 курс, Специалност „Туризм“ и магистри от специалност „Международен туристически бизнес“ посетиха музеен комплекс Ажда Манастир, където се проведе изнесена лекция по дисциплината „Социална психология в туризма“. В изнесения семинар взеха участие преподаватели от Колеж по туризм - Варна и катедра „Икономика и организация на туризма“ - гл. ас. д-р Христина Филипова, гл. ас. д-р Тодор Дянков и х. ас. Яна Донева.

Главният уредник на обекта - Горан Стефанов - представи пред групата интересна беседа, свързана с християнската семиотика. Студентите посетиха музейната експозиция и скалния манастир.

На 14 ноември магистри от специалност „Международен туристически бизнес“, редовно и задочно обучение и бакалаври от специалност „Международен туризм“ с преподаване на руски език се срещнаха с управителя на Старбъкс, Варна господин Петър Петров. Господин Петров изнесе интригуваща лекция за развитието на веригата, нейната франчайз концепция и стандарти. Под неговите вещи указания студентите и преподавателите проведоха дегустация на различни видове кафета. В края на срещата беше отделено време за въпроси. Въпреки че бяха многобройни, господин Петров отговори изчерпателно на всеки един от тях. Бихме искали да изкажем нашите сърдечни благодарности на господин Петров за изключително приятелското и отзивчиво отношение и не на последно място - за интересната лекция! Надяваме се тази успешна инициатива да продължи и в бъдеще!

На 20.11.2024 г. студентите от магистърска програма „Международен туристически бизнес“ в редовна и задочна форма на обучение взеха участие в Emerald Travel Road Show 2024. Възпитаниците на ИУ-Варна получиха възможността да се запознаят с новите чартърни вериги на „Емералд Травел“ от Бургас, както и за по-големия брой полети от Варна, които бяха обявени от туристическата агенция за 2025 година. Любезен домакин на събитието бе хотел „Астор Гардън“ - част от портфолиото на „Св. Св. Константин и Елена Холдинг“ АД.

На 30.01.2024 г. студентите от специалност „Международен туристически бизнес“ - Коста Костов, Ани Попкръстева, Серкан Кьосе, Цветомир Цветков, Силвия Грудева, Стилиян Цветков и Красимира Евтимова, заедно с ас. д-р Катина Попова, се включиха като доброволци в подготовката за кулинарния фестивал „Да споделим Никулден“, провеждан всяка година от Варненска туристическа камара. Студентите доброволстваха за втори път, а тази година ВТК им предостави честта да журират в състезанието. Те влязоха в ролята на второ (алтернативно, непрофесионално) жури, което оценяваше кулинарните шедеври по показатели като вкус, презентация, комуникация (начин на предлагане) и др.

В категорията „Училища“ нашето жури определи специална награда за Професионалната гимназия по туризъм „Пейо Яворов“ – Добрич, а в категория „Ресторанти“ беше отличен „International Hotel Casino & Tower Suites“.

Повече информация за инициативата ще намерите в раздел „Новини от бранша“.

Източник: www.ue-varna.bg

В началото на месец декември, в навечерието на Студентския празник 8-ми декември, община Варна награди поименно трима студенти от Икономически университет - Варна, като една от отличените студентки се обучава в специалност „Туризмът“.

26 студенти бяха отличени от Община Варна за постигнати високи резултати в различни области на международно и национално ниво. Те получиха грамота, плакет и парична награда. Студентските годишни поименни награди се връчват за 18-а поредна година. Номинациите за тях се правят от Студентските съвети на висшите училища и се одобряват от Общинския съвет. По традиция отличията бяха връчени от кмета на Община Варна Благомир Коцев и от председателя на варненския Общински съвет Христо Димитров на тържествена церемония в навечерието на студентския празник 8 декември.

В раздел „Икономика“ наградата получи Александра Петкова – студент 2 курс, специалност „Счетоводство и финанси“ в Икономически университет – Варна.

Източник: www.ue-varna.bg

В раздел „Туризмът“ наградата получи Иванина Димитрова – студент 2 курс, специалност „Туризмът“ в Икономически университет – Варна.

В раздел „Информатика и компютърни науки“ наградата получи Силвия Момчева – студент 5 курс, специалност „Мобилни и уеб технологии“ в Икономически университет – Варна.

На тържеството присъстваха също зам.-ректорът на ИУ – Варна по международните връзки и партньорства доц. д-р Радан Мирянов, доц. д-р Даниела Георгиева - декан на Финансово-счетоводен факултет, доц. д-р Добрин Добрев - декан на факултет „Управление“, представители на висшите училища, общински съветници и др.

ИУ-ВАРНА СТАРТИРА НОВ ПРОЕКТ ЗА ИНОВАТИВНО И ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНО ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ В ОБЛАСТТА НА ТУРИЗМА, ФИНАНСИРАН ПО ПРОГРАМА „ОБРАЗОВАНИЕ“ 2021 – 2027

Проект InnoTour4PhD „Изграждане на партньорство академия-бизнес за устойчиво развитие на Варненски и Бургаски Черноморски туристически региони (ВЧТР и БЧТР) чрез иновативно и интердисциплинарно обучение на докторанти в областта на туризма“ е одобрен за финансиране в рамките на процедура за набиране на проектни предложения BG05SFPR001-3.004 „Подкрепа за развитие на проектна докторантура“ по Програма „Образование“ 2021 – 2027, съфинансирана от Европейския съюз и Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+).

Основната цел на процедурата е насърчаване на иновативното и интердисциплинарното обучение на докторанти за постигане на по-високо качество на преподаването и научните резултати и подпомагане процеса на развитие на иновативна икономика с фокус върху Индустрия 5.0 и/или зеления преход и/или син растеж и/или областите на ИСИС и регионалните потребности на пазара на труда.

Специфичната цел на процедурата е обвързване на докторските програми с приоритетите за развитие на икономиката и пазара на труда и повишаване на нивото на практическа им приложимост.

Общата цел на проект InnoTour4PhD е утвърждаване и задълбочаване на партньорството между Икономически университет – Варна и бизнес субектите в туристическия сектор за устойчиво развитие на българското Черноморско крайбрежие чрез иновативно и интердисциплинарно обучение на докторанти в областта на туризма.

Три специфични цели водят до постигане на общата цел на проекта:

Специфична цел 1. Обучение на докторанти в редовна форма по докторска програма “Икономика и управление (Туризмът)” чрез разработване и въвеждане на програми за специализирани курсове, които да се реализират в докторантско училище в ИУ – Варна.

Специфична цел 2. Насърчаване на по-ефективното сътрудничество между бизнеса и науката и към повишаване нивото на практическата приложимост на докторската програма и подпомагане на професионалното развитие на докторантите.

Специфична цел 3. Развитие на умения на представители на академичния състав за прилагане на нови подходи на преподаване и научноизследователска дейност.

Изпълнението на проект InnoTour4PhD обхваща период от 60 месеца, общата стойност на допустимите разходи възлиза на 1 000 695.15 лв. Проектът включва 3 дейности с различен характер и съдържание, насочени към следните целеви групи: кандидати за обучение в ОНС „доктор“, зачислени докторанти в рамките на проекта, преподаватели, допустими след подбор базиран на общи и специфични критерии, заложен в механизмите за изпълнение на дейностите по проекта.

В рамките на дейност 1 е планирано създаване на докторантско училище в ИУ-Варна, което администрира дейностите по прием, обучение и защита на дисертации на докторанти, зачислени за обучение в ОНС „доктор“ в докторска програма „Икономика и управление на туризма“ (ДП ИУТ), в рамките на периода на изпълнение на проекта, както и разработване и внедряване на шест нови програми за обучение на докторантите с фокус приложение на специализиран софтуер за статистически анализи в туризма, иновативни технологии в туризма, устойчиво развитие и изследователски методи в туризма. Дейност 2 дава възможност на докторантите в ДП ИУТ да осъществят краткосрочни мобилности във висши училища в Словения и Испания в процеса на своето обучение и като добавена стойност към заложените в учебния план научноизследователска, преподавателска и експертна работа. Дейност 3 е насочена и към повишаване на квалификация на целева група „преподаватели“ чрез обучения и мобилности с цел преподаване и научно-изследователска дейност. Към проекта са привлечени и двама асоциирани партньори - Варненска Туристическа Камара и Бургаска Туристическа Камара.

На 11 декември 2024 г. в зала 1 на Икономически университет – Варна екипът за организация и управление на проект № BG05SFPR001-3.004-0024 “Изграждане на партньорство академия-бизнес за устойчиво развитие на Варненски и Бургаски Черноморски туристически региони (ВЧТР и БЧТР) чрез иновативно и интердисциплинарно обучение на докторанти в областта на туризма“, InnoTour4PhD, финансиран по програма „Образование“ 2021 – 2027, съфинансирана от Европейския съюз и Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+), обяви старта на изпълнението на проекта. Събитието премина при изключителен интерес от страна на участници и от двата региона, включени в обхвата на проекта – Варненски и Бургаски Черноморски туристически региони (ВЧТР и БЧТР). На срещата присъстваха студенти от магистърска програма „Международен туристически бизнес“, както и преподавателите от катедра „Икономика и организация на туризма“.

Източник: www.ue-varna.bg

В навечерието на студентския празник 8 декември академичното ръководство на Икономически университет - Варна организира среща със студентите, които имат отлични постижения през 2023 – 2024 г. и принос за утвърждаване на авторитета на висшето училище като престижен образователен, научен и културен център. По традиция събитието се провежда като знак на внимание към изявените възпитаници на висшето училище с отлични резултати в образователния процес и активна извънучебна дейност (състезания, олимпиади, научни форуми и др.). С тях университетът се гордее и оценява високо техния труд, последователност и амбиция по пътя им към постигането на високи резултати. Всички те получиха специални грамоти. Над 772-ма отличници и изявени студенти от ОКС „бакалавър“ (втори, трети и четвърти курс), „професионален бакалавър“ и „магистър“ бяха аплодирани от академичното ръководство. Ректорът проф. д-р Евгени Станимиров направи обръщение към тях: „За мен и колегите от моя екип е привилегия и огромно удоволствие да ви поздравим, както правим всяка година в навечерието на 8 декември. Привилегия е, защото няма нищо по-хубаво за една образователна институция от това да идентифицира, мотивира и подпомага развитието на мислещи, креативни и способни млади хора като вас. Спомням си една моя любима реклама по множество билбордове в страната. Нейното съдържание е следното: „Ако жънете различно, защо да торите еднакво?“ Ето защо ние оценяваме вашите усилия като студенти, които са постигнали отлични резултати не само в университета, но и извън него. Вие имате една кауза – да показвате на вашите колеги своите постижения и личния си опит. Аapelът ми към вас е да превърнете тази кауза в основна цел. За нас стимулирането на таланта, креативността и трудолюбието на нашите студенти е кауза.“ Официални гости на събитието бяха областният управител на Варненска област проф. д-р Андрияна Андреева и кметът на Община Варна Благомир Коцев, които също поздравиха присъстващите студенти. Проф. Андреева награди отличилите се студенти, които имат изяви и пълен отличен успех, с грамота и значка със знака на Областна администрация Варна. С грамоти за отличен успех бяха наградени много студенти от специалности „Туризмът“ и „Международен туристически бизнес“

За изяви и принос за утвърждаване на авторитета на ИУ-Варна специални грамоти получиха:

Силвия Грудева

Цветомир Цветков

Стилиян Цветков

Олег Рудя

(понастоящем студенти в магистърска програма „Международен туристически бизнес“)

Емрал Курдов

Никол Николова

Василена Василева

(спец. „Туризмът“, IV курс)

Иван Христов - завършил магистърска специалност „Международен туристически бизнес“ през учебната 2023 г. - 2024 г.

НОВИНИ ОТ БРАНША

В навечерието на Никулден Варненска туристическа камара събдва мечти

12-ият Кулинарен фестивал „Да споделим Никулден“, организиран от Варненска туристическа камара с подкрепата на Община Варна, съдействието на Българска асоциация за кулинарна култура и любезното домакинство на Гранд Мол Варна, отново срещна бизнеса с бъдещите професионалисти. Със събраните от благотворителния базар средства ще бъде подпомогнато Сдружението за подкрепа на лица с умствени затруднения в гр. Варна, което тази година чества своя 30 годишен юбилей.

Вълни от от рибни и гурме специалитети изпълниха в неделния ден щандовете на девет средни училища и два колежа от област Варна, Добрич, Бургас и Търговище. Младите надежди демонстрираха професионални умения, ентузиазъм и стремеж към върховете на кулинарното изкуство. А професионалисти от седем елитни ресторанта, хотелски вериги и курортни комплекси пренесоха гостите в света на фантазията.

Кулинарният празник беше открит от проф. д-р Стоян Маринов и Людмила Ненкова, съпредседатели на Варненска туристическа камара. От името на общината приветствие поднесе г-жа Снежана Апостолова – зам. кмет с ресори туризъм, социални дейности и здравеопазване, както и Надя Вълкова – основател и председател на Сдружението за подкрепа на лица с умствени затруднения. На фестивала присъстваха също директорът на Гранд Мол Иво Генов, маркетинг мениджърът на търговския център Цветелина Енчева и директорът на социалните услуги на Сдружението Мария Чанкова. Тук бяха и група млади хора със специални потребности, които развълнуваха публиката с емоционалното изпълнение на песента „Подари ми мечта“ под ръководството на нейния автор Теди Генов.

Ученици, студенти и ресторантьори се надпреварваха за прецизните оценки на журито с председател шеф Петър Йоргов – носител на наградата на БХРА за „Най-голям принос за развитието на кулинарната култура в България и обучение на млади кулинари през 2023 г.“ и членове шеф Петър Бураков, шеф Сияна Георгиева и зам.-кметът на Община Варна Снежана Апостолова.

За благородната кауза на фестивала допринесоха и таланти от Тракийско дружество „Капитан Петко войвода“ – Варна с хореограф Тодор Тодоров и танцовият състав на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Синдел с ръководител Зоя Георгиева, които превърнаха събитието в истински празник.

Кулинарният фестивал вече се утвърждава като традиционна среща на представителите на бизнеса с обучаваните кадри – бъдещи готвачи. Варненска туристическа камара благодари на всички дарители, които подпомогнаха училищните отбори с предметни награди за практическото обучение на младите кулинари.

Така за пореден път, със съдействието на Варненска туристическа камара, кулинарният празник обедини бизнеса и учебните заведения в стремежа им към сътрудничество, приемственост и издигане на имиджа на професиите в туризма. Освен това събитието допринесе за социална интеграция на лицата с умствени затруднения и тяхното равнопоставено участие в общността. Със събраните средства от благотворителната разпродажба в размер на 4650 лв. ще бъде подпомогната дейността на Сдружението за подкрепа на лица с умствени затруднения.

Ето и наградените в отделните категории:

КЛАСАЦИЯ УЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ

КАТЕГОРИЯ ПРЕДЯСТЯ

- 1-во място: Колеж по туризъм - Варна
- 2-ро място: СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Синдел
- 3-то място: СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Игнатиево

КАТЕГОРИЯ ОСНОВНИ ЯСТΙΑ

- 1-во място: ПГТ „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас
- 2-ро място: ПГТХВТ „Алеко Константинов“, гр. Търговище
- 3-то място: ПГСС „Иван Вл. Мичурин“, гр. Долни Чифлик

КАТЕГОРИЯ ДЕСЕРТИ

- 1-во място: ПГТ „Проф. д-р Асен Златаров“ - Варна
- 2-ро място: ПГТ „П. К. Яворов“ - Добрич
- 3-то място: ПГХРТ „Цар Симеон Велики“, гр. Провадия

КЛАСАЦИЯ РЕСТОРАНТИ

КАТЕГОРИЯ ПРЕДЯСТЯ

- 1-во място: Интернационал Хотел Казино & Тауър Суите
- 2-ро място: Св.Св. Константин и Елена Холдинг АД
- 3-то място: Лагуна къмпинг и вилно селище

КАТЕГОРИЯ ОСНОВНИ ЯСТΙΑ

- 1-во място: Грифид Хотели
- 2-ро място: Албена АД
- 3-то място: Св. Св. Константин и Елена Холдинг АД

КАТЕГОРИЯ ДЕСЕРТИ

- 1-во място: Интернационал Хотел Казино & Тауър Суите
- 2-ро място: Св. Св. Константин и Елена Холдинг АД
- 3-то място: Лагуна къмпинг и вилно селище

Освен класирането по категории журито връчи три специални награди на:

СУ „Н. Й. Вапцаров“, гр. Суворово; Стария Чинар – Кетъринг; Васил Колев - преподавател по практическо обучение в ПГТ „Проф. д-р „Асен Златаров“ - Варна За първи път тази година магистри от специалност „Международен туристически бизнес“, доброволци при организацията на събитието, имаха възможност да връчат две отличия за впечатляващо представяне в двете групи участници. Техните награди получиха ПГТ „П. К. Яворов“ - Добрич и Интернационал Хотел и Казино.

Купата на Община Варна получи СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Игнатиево, Българската асоциация за кулинарна култура отличи Колеж по туризъм - Бургас, а голямата награда на Варненска туристическа камара отиде при „Св. Св. Константин и Елена Холдинг АД. Предметни награди предоставиха спонсорите от „МЕТРО“ предостави четири награди – два комплекта професионален фритюрник + професионален тиган на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, град Игнатиево и на Професионална гимназия по хотелиерство, ресторантьорство и туризъм „Цар Симеон Велики“, гр. Провадия, професионална микровълнова фурна на Колеж по туризъм - Варна, както и три професионални тигана на СУ „Н. Й. Вапцаров“, гр. Суворово. GRAND MALL награди с кухненски робот Професионална гимназия по туризъм „Проф. д-р Асен Златаров“ - Варна. „ГРИФИД ХОТЕЛИ“ връчи на отбора на ПГСС „Иван Вл. Мичурин“, град Долни Чифлик ваучери за 10-дневно кулинарно пътешествие в ресторантите на Грифид хотели с иновативно обучение от шеф готвачите на Grifid Chefs Academy. „ВЕРА 94“ подари комплект от професионални ножове на „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас, а „БУЛТЕКС 99“ осигури ваучер за 5 черни куртки и пет престилки на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, село Синдел. АЛБЕНА АД предостави ваучер за хранителни продукти на стойност 3000 лв. на ПГТ „П. К. Яворов“ - Добрич. „СЛЪНЧЕВ ДЕН“ подари електрическа резачка и професионален готварски нож на Професионална гимназия по туризъм и хранително-вкусови технологии „Алеко Константинов“, гр. Търговище. „ТИРОЛ СЕРВИЗ“ награди с професионална сокоизстисквачка за цитруси Колеж по туризъм - Бургас. „ВЕРА 94“ осигури също и престилки за отборите на ресторантите, а „СВ. СВ. КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА ХОЛДИНГ“ им предостави ваучери за целодневен релакс в „Аквахаус Термал & Бийч“.

Първо място в категория „Предястия“ спечели отборът на Колежа по туризъм към ИУ – Варна в благотворителния кулинарен фестивал „Да споделим Никулден“, който се състоя на 1 декември 2024 г. в Гранд Мол – Варна. Ръководител на отбора беше ас. д-р Марианна Александрова – преподавател по дисциплината „Технология на кулинарните изкуства“ и победителка в осмия сезон на предаването MasterChef през 2023 г. За дванадесети път в навечерието на Никулден Варненската туристическа камара организира този кулинарен празник със състезателен елемент. В конкурса се включиха всички училища във Варненска област с обучение по професионално направление “Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг”, както и представители от Добрич и Бургас. Със свои кулинарни шедеврови се представиха също и 7 екипа от ресторанти и хотели. Студентите от отбора на Колежа по туризъм демонстрираха кулинарните си умения, придобити по време на своето обучение. Те представиха авторски ястия с морска тематика, които бяха разпродадени с благотворителна цел. Средствата бяха дарени на Сдружението за подкрепа на лица с умствени затруднения, които също се присъединиха към фестивала.

Източници: www.vct-bg.org; www.ue-varna.bg

Община Варна връчи грамота на Людмила Ненкова

На коледно тържество, организирано от община Варна за местните туристически сдружения, зам.-кметът Снежана Апостолова връчи грамота на Людмила Ненкова – съпредседател на ВТК, за изключителния ѝ принос към българския туризъм и по случай нейната 75-та годишнина.

С грамоти бяха удостоени също председателят на БХРА Георги Щерев и собственикът на веригата „Грифид Хотели“ Григор Фиданов по случай техните 60 годишни юбилеи. За най-големи инвестиции в община Варна в областта на туризма бяха отличени Грифид Хотели.

Източник: www.vct-bg.org

Високо отличие за Top Rent A Car

Компанията „Top Rent A Car“, лидер в сектора на автомобилите под наем, беше удостоена с престижната награда True Leaders по време на дванадесетото издание на събитието, организирано от ICAP CRIF Bulgaria, на което присъстваха повече от 200 гости, включително мениджъри на водещи български и международни компании, представители на индустриални камари и бизнес сдружения, както и други ключови фигури от корпоративния свят.

Наградата за „Top Rent A Car“ беше присъдена в категорията „Rental Cars and Leasing Activities“, като бяха подчертани изключителните финансови резултати, постигнати от компанията през изминалата година.

С автопарк от над 3000 автомобила и екип от над 200 служители, компанията утвърждава позицията си на лидер в сферата на мобилността. Тази година „Top Rent A Car“ разшири дейността си отвъд границите на България, като откри първия си офис в чужбина на летище Отопени в Букурещ, Румъния. Компанията се стреми да се превърне в пазарен лидер и в този регион, предлагайки същото високо ниво на услуги.

Успехът на „Top Rent A Car“ е резултат от отдадената работа на целия екип, който неуморно се стреми да предоставя иновативни и качествени решения на своите клиенти. Получаването на наградата True Leaders е не само признание за постигнатите резултати, но и мотивация за компанията да продължи да бъде пример за устойчиво развитие и иновации в сектора. В този контекст „Top Rent A Car“ продължава да разширява своите услуги, предоставяйки решения в мобилността. През март месец тази година компанията започна проекта - TopMobility. Услугата стартира с предлагане на споделени електрически велосипеди, а наскоро беше разширена с добавянето на споделени автомобили. „Top Rent A Car“ е колективен член на Варненска туристическа камара. Компанията активно участва в дейността на сдружението с логистична подкрепа и практически съвети.

Източник: www.vct-bg.org

Министерство на туризма отчита 2024 г. като най-добрата година за сектора по брой туристи и приходи и очаквания за ръст през 2025 г.

Министерството на туризма представи част от инициативите, реализирани от 27 август 2024 г. до момента, като част от отчета на кабинета „Главчев“. Основните акценти в дейността са насочени към укрепване на туристическия пазар „България“, разширяване на международното сътрудничество и промени в законодателната рамка в сектора. По данни на Националния статистически институт, за периода от януари до септември 2024 г. страната е посрещнала рекордните 10.7 милиона чуждестранни туристи – с 200 хиляди повече от предишния най-добър резултат през 2019 г. Очакванията са статистиката да отчете 13 милиона посетители за 2024 г. и да бъдат постигнати 14 милиарда лева приходи от туризъм, което ще постави нов стандарт за успех в сектора. Влизането на България във въздушен Шенген е допринесло за 7% ръст на туристопотока от Европа и 28% повече пътувания на българи в чужбина. С присъединяване на страната ни към сухопътен Шенген от днес, 1 януари 2025 г., изчисленията на Министерство на туризма сочат, че можем да очакваме допълнителен приход до 300 милиона лева годишно за туристическия бизнес у нас. Пълноправното членство отваря възможности за привличане на повече туристи от Западна Европа, както и от нови, презокеански пазари.

В отчета си Министерството поставя фокус върху разширяване на международното сътрудничество. На 26 септември 2024 г. в Токио бе подписан исторически меморандум за сътрудничество с Японската агенция по туризъм. По време на работното посещение в Япония бе договорено стартиране на директна въздушна линия между България и Япония, което ще улесни и увеличи потока от туристи между двете страни. В същото време, България представи концепцията за създаване на Дестинация „Балкани“, която обединява усилията на държави от региона с цел привличане на посетители от Япония, Китай, Северна и Южна Америка. Идеята е туристите от далечни пазари да могат да посетят няколко балкански държави с едно пътуване, чрез директни въздушни връзки между балканските столици. На ниво министри на туризма, България получи подкрепа за инициативата от Румъния, Албания, Черна гора, Гърция. Министърът на туризма Евтим Милошев проведе редица работни срещи с представители на ключови летни дестинации, сред които Варна, Златни пясъци, Слънчев бряг и Несебър, за анализ на резултатите от Лято 2024 и планиране и проблематика за Лято 2025. Успоредно с това бе направен преглед на готовността за зимния туристически сезон в курортите Банско, Боровец, Витоша и Пампорово. Прогнозите са за около 3,2 милиона чуждестранни посетители в месеците от декември до март в сравнение с 2,9 милиона през миналия сезон. Зимният туристически сезон в България, който е отлична комбинация от ски, градски туризъм, спа и уелнес, стартира успешно с много сняг и туристи в курортите и местата за настаняване.

Източник: www.tourism.government.bg

Боровец откри зимен сезон 2024/2025 с впечатляващ старт

Боровец, първият и най-стар зимен курорт на Балканите, даде старт на зимен сезон 2024/2025 с истинско снежно зрелище. С много сняг, туристи, светлинно и огнено шоу на пистата, курортът обещава незабравимо преживяване за всички посетители. „Вложени са изключителни усилия за модернизация и развитие на курорта. От обновените съоръжения, които отговарят на най-високите стандарти, до изграждането на модерна система за технически сняг. Но с този обилен снеговалеж, който ни посрещна в началото на сезона тази година, няма да се нуждаем от изкуствен сняг. Нека новият зимен сезон бъде изпълнен с емоции и успехи както за любителите на зимните спортове и планината, така и за всички в туризма, които неуморно работят за предоставяне на най-доброто преживяване на нашите гости”, каза министърът на туризма Евтим Милошев по време на официалното откриване. Тази година Министерството на туризма отчита силен интерес от туристи от съседните ни държави, както и от традиционни пазари като Великобритания и Германия. „Очакваме над 280 хил. посещения на чужденци и над 470 хил. посещения на български граждани само в ски курортите,“ допълни министър Милошев.

Източник: www.tourism.government.bg

Светът иска да лети повече, но няма достатъчно самолети

2024 г. беше добра година за пътуванията. По данни на UN Travel, през първите три тримесечия на 2024 г. глобалният туризъм се е върнал до 98% от нивата преди пандемията от COVID-19.

Прогнозата за 2025 г. е още по-добра - международната асоциация за въздушен транспорт IATA прогнозира, че тази година авиокомпаниите ще превозят 5.2 милиарда пътници (надхвърляйки за първи път границата от 5 милиарда), което е ръст от 6.7% в сравнение с 2024 г.

Обемите на товарите се очаква да се увеличат с 5.8% от 2024 г. За първи път общите приходи на индустрията вероятно ще надхвърлят границата от 1 трилион долара, което е с 4.4% повече от 2024 г.

Между 2009 г. и 2019 г. населението на планетата е нараснало от 6.9 на 7.8 милиарда души, които харчат все повече средства за пътешествия. Всеки турист е инвестирал средно 536 долара в хотели, ресторанти и транспорт на пътуване през 2009 г., а до 2019 г. тази сума е нараснала до 672 долара. А за последното десетилетие цената на самолетните билети се е понижила с 44%, тоест близо два пъти.

Източник: www.travelnews.bg

Кои са авиокомпаниите с най-малки закъснения на полетите през 2024 г.?

Търсенето на въздушни пътувания продължи да нараства през 2024 г., водено от възстановяване на международните пътувания. Само от януари до октомври приходите в световен мащаб, показател за търсене, са нараснали с близо 11% спрямо миналата година, според Международната асоциация за въздушен транспорт (IATA), предаде CNBC.

През 2025 г. IATA изчислява излитания на самолети от 40 милиона, което е с 4,6% повече от 2024 г. Авиокомпаниите се опитаха да добавят полети и да увеличат първокласните места, което носи по-високи приходи, особено при пътувания на дълги разстояния. Предизвикателствата от недостиг на нови самолети до финансови затруднения продължиха за някои превозвачи, но много пътници не се сблъскаха със същите прекъсвания на полетите, както по време на острия недостиг на персонал след пандемията.

Кои са авиокомпаниите с най-малки закъснения на полетите, според класация, публикувана от Cirium? Фирмата за авиационни данни отчита точност на пристигане, което се случва в рамките на 15 минути от планираното време. Delta Air Lines оглави класацията в Северна Америка въпреки трудностите си да се възстанови от ИТ срива CrowdStrike през юли, заради който отмени хиляди полети. Ето как се справиха световните превозвачи: 1. Aeromexico (86,7%); 2. Saudia Airlines (86,35%); 3. Delta Air Lines (83,46%); 4. LATAM Airlines (82,89%); 5. Qatar Airways (82,83%); 6. Azul Airlines (82,42%); 7. Avianca (81,80%); 8. Iberia (81,58%); 9. Scandinavian Airlines (81,40%); 10. United Airlines (80,93%).

А ето и класацията за северноамериканските авиокомпаниии: 1. Delta Air Lines (83,46%); 2. United Airlines (80,93%); 3. Alaska Airlines (79,25%); 4. American Airlines (77,78%); 5. Southwest Airlines (77,77%); 6. Spirit Airlines (76,05%); 7. JetBlue Airways (74,53%); 8. Frontier Airlines (71,57%); 9. Air Canada (71,36%); 10. WestJet (70,99%).

Източник: www.travelnews.bg

Плажове за лица в неравностойно положение?

Министерство на туризма работи по новата наредба за достъпност на плажовете. „Вече сме в работен режим, остава ние да посочим плажовете, в които са годни да се предостави такъв тип достъпност на хората с неравностойно положение. Не всички плажове ще са достъпни за хора в неравностойно положение.“ Това заяви служебният министър на туризма Евтим Милошев откри конференция на тема: Стратегии за устойчиво развитие и управление на концесионираните и наети морски плажове в България, състояла се през месец ноември.

Милошев посочи, че грижата за морските плажове трябва да се осъществява под определени правила и закони, които да не нарушават екологичните правила и равновесие. „Два са основните въпроса, свързани със стопанисването на плажовете - заустването и дренажното заустване. Трябва да се помисли как в годините да се управлява процесът по заустване и как дъждовните води влияят върху промяната на туристическия продукт“, каза министърът.

Източник: www.news.bg

През 2025 г. National Geographic ще рекламира София

Списанието “National Geographic Traveller” ще рекламира София като туристическа дестинация през 2025 г. Това заяви Антон Пенев, директор на общинското предприятие (ОП) „Туризм“ към Столичната община, по време на среща с туристическия бизнес, предаде TravelNews. По думите му вече е подписан договор със списанието и се очаква първата кампания да се проведе преди 14 февруари, Свети Валентин. Пред TravelNews Пенев е коментирал, че от ОП „Туризм“ са искали да тестват рекламни послания за привличане на чужди туристи около различни празници и поводи.

Освен това се водят и разговори с онлайн туроператора eSky да започне кампания за реклама на София и в неговата платформа, понеже този туроператор е силен на пазарите в Централна и Източна Европа. Антон Пенев обясни, че с рекламата в eSky иска да се привлекат туристи по големи празници и поводи като Коледа, Нова година и други.

Разговори се водят и с летище София за изграждането на туристически информационен център.

Директорът на общинското предприятие "Туризм" също оповести, че се работи по създаването на нов бранд, лого и слоган на столицата. По време на срещата Пенев цитира и данни на Единната система за туристическа информация към Министерството на туризма, според които от началото на годината до септември месец в София са пристигнали над 930 000 туристи, като 32% от тях са българи. Най-много чужденци са отчетени от Турция, Румъния, Германия, Испания, Италия, Гърция, Австрия. Идват гости от САЩ, но вече се завръщат и туристите от Китай, които ще достигнат 10 000, подчерта той. Забелязва се силна вълна от Италия и Испания, изтъкна още Пенев.

Антон Пенев коментира, че през 2025 година ще се наблегне на културно-историческия туризъм и провеждането на събития и конференции, понеже и през 2024 година тези неща са се развивали добре и допълни, че за тази цел ОП „Туризм“ ще стане член на Българското конгресно бюро. Сред основните цели на общинското предприятие е създаването на причини туристите да останат по-дълго в столицата.

Източник: www.news.bg

Курортите пълни, а българинът ще пътува и през 2025 г.

Интересът към пътувания в България и чужбина през 2024 г. беше много голям. След пандемията туризмът полудя.“ Това каза в студиото на Нова телевизия Румен Драганов, председател на Института за анализи и оценки в туризма.

По думите му почти всички къщи за гости и хотели у нас са пълни за празниците. „Българите се научиха да резервират нощувки по-рано. Като казвам „по-рано“, имам предвид, че още докато са в хижата, те я запазват за догодина“, отбеляза експертът. Така се създават и лични връзки между хотелиерите и гостите - те поддържат връзки през цялата година.

След една много силна година, включително и за зимния туризъм у нас, Румен Драганов очаква и една много силна 2025 туристическа година. „Годишно у нас се регистрират около 25 млн. пътувания. Тези на българи, които пътуват в чужбина, са 8.5 млн.“, каза още Драганов. Според оценките му българите вече търсят не най-евтината почивка, а се насочват към лукс и ходят в хотели с повече звезди. Това се отразява и на качеството на услугата, която се предлага. В последните години са регистрирани повече хотели с повече звезди или има преминаване от една категория в по-висока.

Източник: www.news.bg

ЛЮБОПИТНО

ЛЕГЕНДА ЗА КУКЕРИТЕ

Темата на новогодишния брой на вестник „Туризмини“ са кукерските празници и обичаи в България.

Какво повелява легендата за Кукеровден?

Кукеровден е древен обичай, признат за най-старото проявление на тракийския бог Дионис от редица български фолклористи и изследователи на тракийската древност. При смяната на старата с новата година, основният обред се изпълнява от мим, какъвто е кукерът. Актьорът играе заедно с придружаващи го персонажи (бабата, цар/кръстник, царица, мома/ерген, циганин/циганка, бръснар, доктор, ваксаджия, поп, носачи/чираци/магаретата, горският, съдия, стражари, касиер/бирник, мечка и мечкар и др.).

В тракийската обредна действителност богът Дионис – Загрей умира и възкръсва в зимните утрини, когато съзвездие Лира (Вега) е било най-ярко, т. е. между 5-ти и 15-ти февруари. Загрей е субектът на големите новогодишни Дионисови игри, които християнизацията на населението и възприемането на източноправославния календар свързват със Сирни Заговезни, а чрез тях с Великден. Обредът е символна смяна на старата с новата година. С него се изиграва тракийската орфическа реорганизация на света.

За обреда е писано много, съществуват множество изследвания, но вероятно поради това, че е сложен, многоплатов и изпълнен с много символика, както и поради факта, че има своите особености и различия във всеки регион, все остава някак неясен и неразбран. Вероятно именно това е и причината интересът към него никога да не стихва.

В днешно време често е представян като акт, който да донесе плодородие и здраве, като земеделски празник или като действие за прогонване на злото. Истината обаче е, че обредът е изключително многозначен и за да бъде разбран произходът и целта му, се налага да се върнем много назад във времето към мита и мотивът за умирация и раждащ се бог.

Обредът и митът са две неотделими форми на смислово тълкуване на действителността. Там, където има обред, непременно е съществувал и мит. Чрез ритуала времето се възражда периодично. Тъй като в тракийската обредност няма митология, която да ни поучава и дори митът Загрей се състои от един единствен епизод, този на разкъсването му, цялата информация, с която разполагаме е преплетена в културното си многообразие и различните изворови данни. Приемайки отчасти вярата, отчасти обреда на Дионис – Загрей гърците включват божеството в олимпийската митология. Зевс приел облика на змия/змей и се съединил с Персефона. Дионис – Загрей е синът на Зевс и Персефона, което съгласно гръцкото означаване означава син на небето и земята. Като пряк наследник на Зевс, баща му именно на него предоставил цялата световна мощ. Мойрите обаче, решили друго и възбудили ревността на Хера. За да го предпази от нея, той поверил сина си на Аполон и на божествата-курети, които го отгледали в горите на Парнас.

Хитрата Хера обаче, открила Загрей и поръчала на титаните да го убият. Верни на яростта на Хера, титаните си намазали лицата с гипс (участниците в свитата на Кукера без маска намазват лицата си с пепел, а лицето на Кукера е покрито с черна боя) и го издебнали, докато той си играел записан със седем играчки – конус (борова шишарка, фалос), ромб, астрагал (кокалче, кост за игра, зар), пумпал, ябълки, вълна (руно) и се оглеждал в огледало. При преследването той няколко пъти се превъплъщавал и накрая, когато бил в превъплъщението си на бик, титаните го разкъсали. Разкъсан бил на седем части (главата, четирите крайника, фалосът и торсът) от титаните, след което те започнали да ядат месото му полу-сурово, полуопечено. Титаните, които разкъсали Дионис Загрей, отначало го сварили, а после като го надянали на шиш и го пекли над огън. След това се появил Зевс, който отнел печеното и поразил титаните с мълния. Атина Палада спасила туптящото сърце на Загрей, а Аполон събрал останалите седем части и ги заровил при триножника в Делфи. Зевс наредил на Деметра да съедини частите и богът оживял.

Ясно е, че всеки от седемте предмета, с които се е записал младият бог, има своето значение и своята символика, но няма как накратко да се спра и на това. Във всеки случай те са запазени в инвентара на „Попа“ от свитата на „Белия кукер“. Куклата на „Попа“ е хермафродит и се състои от седемте Загрееви части, т.е. частите, на които е разкъсан. Тази кукла е образът на мъжкото и женското начало, но в съчетанието си всъщност е хермафродит. Тези седем части са материализирани и в одеждите и атрибутите на белия кукер. Белият кукер или Кукерът без маска, е най-старият вариант на тракийските Дионисии, останал в обичайно-обредната система на българите и представен от населението на рупската етнографска област в Странджа.

Той се облича в седем овчи кожи, които слага върху четирите крайника, отпред и отзад на торса и върху главата си. Отпред кукерът си привързва дървен фалос, боядисан с червена боя и носи в ръка тирса си (борова шишарка, конус, ромб). След обредното действие участниците закопават или хвърлят кожата и фалоса към четирите краища на света.

Основните епизоди от ритуала се изиграват на площада и включват оплождането на Бабата (Великата богиня-майка), раждането на Загрей, смъртта и нов живот вдъхнат от бабата, играта с огледалото, свещеното заораване с преоблечени мъже-бикове и свещена сеитба. Когато биковете мушкат с рогата си и показват неподчинение, те представят борбата на Загрей с титаните в последното му превъплъщение преди да бъде разкъсан. Когато Белият кукер сее, за тракийското орфическо учение този акт е равносilen на оплождане на Великата богиня – майка от сина ѝ. Това символично понятие е непонятно за непросветения, който схваща сеитбата като знак за начало на новия природен цикъл.

Интересни са и закачките и цялото поведение на маскираните, когато обикалят по къщите и най-вече по пътя до там. Те са в непрекъснат конфликт с хората и внасят хаос, не само в света на семейството, но и на целия социум. Разрушаването на хармонията и новото ѝ създаване изиграно в обряда е залог за плодородие и здраве. Закачките на кукерите са често неприлични. Репликите са толкова неприлични, че не бих ги описала тук. Някои от наричанията са за здраве и берекет.

През годините се наблюдават промени в костюмите, като естествената кожа се замества с губерподобна материя, взаимстват се различни части от ритуала на един регион и се пренасят в друг, добавят се колела на дървеното рало, за да се движи по-лесно по площадите, но повечето кукерски групи пазят традициите и избягват да правят съществени промени.

По време на Международния фестивал за маскарadni игри „Сурва 2016“ за първи път чух нова наричанка от кукерите на Село Христо Даново, община Карлово, област Пловдив.

След като изиграха своя ритуал, на сбогуване се пошегуваха с хората с репликите:

„На столичани бълхите-е-е-е, на перничани парите-е-е-е!“

И разбира се, накрая за раздяла отново с много чувство за хумор и ведро настроение пожелаха:

„Хайде и догодина по-млади!“

И отново се чуха тежките хлопки със своето:

„Дан-дан, дан-дан-дан. Дан-дан, дан-дан-дан“.

Автор: Анна Станоева

Източник: www.ahrida.org

Кукерските фестивали, които да посетите през януари 2025 г.

Януари традиционно е месец за равносметки и задаване на цели за новата година. Но предците ни са знаели добре, че всяко ново начинание е предшествано от разчистване на старото и лошото. Кукерските шествия и фестивали трябвало да разчистят къщите и хората от злото и да направят място за обновлението и за пролетта, която малко по малко приближава след зимното слънцестоене.

И тази година на много места в България кукерите ще сложат страховитите си маски със зъби, рога и страховити лица, ще задрънчат с чанове и ще затупат с крака. Вижте кога и къде ще се проведат големите кукерски фестивали в България тази година.

1) Традиционният кукерски празник Джамал в Нови Хан ще се проведе в събота, 4 януари, на централния площад. Местната кукерска група цял ден ще обикаля къщите на селото, за да изгони злото. Ще бъдат представени забавни сценки относно обичая „сватба“, „гонене на злото“ и типичните кукерски танци. От 16:00 часа кукерите ще се съберат на централния площад на селото.;

2) На 5 януари най-големият кукерски фестивал в България, този в Перник, ще гостува на София. В Борисовата градина от 12 до 14 часа ще има дефиле на сурвакарски групи от различни населени места, граовски хора и хоро, в което всички гости на събитието ще могат да се включат;

3) Кукерски фестивал ще се проведе в събота, 5 януари, и в Благоевград. Началото е в 10 часа при Съдебната палата, а краят - в 15:30 часа на площад „Георги Измирлиев“. В дефилето ще се включат 17 сурвакарски групи, които ще огласят града с чановите си;

4) Нарастващият брой участници прави фестивала „Симитлия - Древната земя на кукерите“ все по-впечатляващ с всяка изминала година. На това събитие кукерските традиции грейват в ярки цветове и се чуват отдалеч. Тази година ще се проведе в два дни - 11 и 12 януари, на стадион „Септември“;

5) В шуменското село Панайот Волов на 12 януари, неделя, от 12 часа пред кметството се организират кукерски игри с маскирани представители от селото и околните населени места. Ще се проведе и базар на местни производители;

6) Традиционният кукерски празник „Джамал“ ще се проведе на 18 януари, събота, на централния площад. Началото е 15:30 часа;

7) За девета година международният кукерски карнавал „Старчевата“ ще огласи центъра на Разлог на 17 и 18 януари. На 17 януари (петък), от 17:30 часа, ще се организира церемония за откриване на фестивала - с богата програма, представяща местните традиции на Старчевата, с огнено шоу, греяно вино и деликатеси, всеобщо веселие. На 18 януари атрактивното шествие на кукерски и карнавални групи от страната и чужбина ще започне в 10 часа, на площад „Преображение“;

8) 31-вият Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва“ 2025 ще се проведе от 24 до 26 януари в Перник. Най-големият зимен фестивал в Европа отново ще включва богата програма, тридневни дефилета на сурвакари, кукери, бабугери и джамалари от групи от България, както и от гостуващи групи от чужбина. Официалното откриване пък ще се състои на площад „Кракра“ на 24 януари вечерта, а шествията продължават през целия ден на 25 и 26 януари.

Източник: www.travelnews.bg

За черните кукери и Паликош

Когато зимата започне уморено да влачи скъсания си кожух, а пролетта срамежливо наднича от пъпките на дърветата, в Североизточна България излизат кукерите – тайнствени и магични, облечени в кожи, с тежки и страховити маски, с хлопатари на кръста и дървени саби в ръцете.

Обичаят е част от живото културно наследство на страната. Във фолклора кукерите се свързват с желанието на хората да прогонят по-бързо зимата, а с нея и всички неволи. По време на маскарадните шествия се извършват обредни действия като оране на нива и сеитба на жито, играят се танци.

В Западна България кукерите са част от празника Сурваки и водят новата година.

В източната част на страната маскарадните шествия тръгват по улиците на Заговезни - преди началото на Великденските пости. Това е онова магично време между зимата и пролетта, когато душата копнее да се пречисти от грехове, иска и дава прошка в очакване на Възкресението.

Два интересни обичая се пазят в Североизтока в този период на годината - Кукери и Паликош.

Ден преди Заговезни отиваме в село Кайнарджа, което се намира на около 120 км северозападно от Варна, близо до Силистра. Насред мегдана бие тъпан, свири акордеон, чува се звън на чанове, а мъже в кожи разнасят огромни маски. Някои от тях са облечени като мечки, попове, булки с бебета, баби. „Не съм ходила на кола маска, затуй съм брадясала“, боботи басово яка булка с набола брада и предизвиква смях.

Групата е част от кукерски събор, организиран от местното читалище „Отец Паисий“. Събитието в Кайнарджа е далеч от мащабите на мощните международни фестивали в Перник, Банско, Разлог и Ямбол, но ентузиазмът на самодейците е толкова голям, че заразява всички с магията на Кукеровден. В събора през 2024 г. участват групи от селата Айдемир, Варненци, Мараш, Веселиново, Кайнарджа, както и от село Брънец - Румъния. Румънските гости са преки потомци на преселници от Силистренско и от години работят за възстановяване и опазване на традициите на предците си. Техните проекти се подкрепят от правителствата и на България, и на Румъния. Танците им са интересни, а накрая завършват с хоро - с характерните български неравноделни тактове.

В карнавалното шествие ярко се откроява и групата на Черните кукери от село Веселиново, Шуменско. Те са уникални за България, тъй като не слагат маски, а си боядисват лицата със специално черно мазило – древна практика за защита. Черните кукери носят дълги островърхи шапки от кожа и козина, костюмите им се състоят от две големи женски фусти, препасани с колани. Краката им са обути в т. нар. томани (дебели вълнени чорапи), въоръжени са с дървени саби и геги, с които гонят злите сили. Черните кукери са лауреати на много български и международни фестивали. Самодейците, организирани от читалище „Съзнание“, ревниво пазят всички традиции, свързани с тази местна обредност. Карнавалното шествие продължава няколко часа и завършва със символични награди.

Ден по-късно отиваме в Приселци, край Варна, за видим друг празник, свързан със Заговезни - Паликош. Всяка година хората в селото, организирани от местното читалище "Просвета 1927", провеждат конкурс за най- красива и страшна кукерска маска, като победителят има честта да запали огън в нивите извън селото. Така се дава началото на обичая Паликош - разновидност на обредния огън на Сирни Заговезни, характерен за Източна Тракия, пренесен в Приселци от бежанци, основатели на селото. Столетия по-късно този обичай все още се пази. По традиция вечерта на Заговезни стар кош се пълни със слама и се слага в подножието на високо дърво, около което има струпана клада. Огънят се пали по-отдалеч и тръгва по малка пътечка със слама, прескачан от по-смелите момчета, секунди след това пламъците бързо поглъщат кладата и стигат до над 7 метра височина. В тъмната нощ около огъня се завихрят сенките на танцуващите хора под звуците на гайда и тъпан, заедно с вечната надежда, че с пламъците изгаря и всичко лошо от изминалите студени зимни месеци.

Източник: www.balkanstories.eu

Ресторант със звезда Мишлен продава бутилка вода от айсберг за 95 долара

WATER SELECTIONS

Still Selections

1.	Little Washington	Virginia		Free
	SWEET ●●●●● SALTY		SMOOTH ●●●●● COMPLEX	
2.	Berg	Canada	750ml	\$95
	SWEET ●●●●● SALTY		SMOOTH ●●●●● COMPLEX	
3.	Tahoe Artesian	California	750ml	\$35
	SWEET ●●●●● SALTY		SMOOTH ●●●●● COMPLEX	
4.	Smeraldina	Italy	750ml	\$10
	SWEET ●●●●● SALTY		SMOOTH ●●●●● COMPLEX	
5.	Aqua Carpatica	Romania	750ml	\$18
	SWEET ●●●●● SALTY		SMOOTH ●●●●● COMPLEX	
6.	Vellamo	Finland	750ml	\$42
	SWEET ●●●●● SALTY		SMOOTH ●●●●● COMPLEX	
7.	Three Bays	New Zealand	750ml	\$45
	SWEET ●●●●● SALTY		SMOOTH ●●●●● COMPLEX	
8.	Crazy Water #4	Texas	12oz	\$8
	SWEET ●●●●● SALTY		SMOOTH ●●●●● COMPLEX	

Sparkling Selections

9.	Perlage	Poland	700ml	\$11
	SWEET ●●●●● SALTY		SMOOTH ●●●●● COMPLEX	
10.	Ferrarelle	Italy	750ml	\$9
	SWEET ●●●●● SALTY		SMOOTH ●●●●● COMPLEX	
11.	Smeraldina Sparkling	Italy	750ml	\$10
	SWEET ●●●●● SALTY		SMOOTH ●●●●● COMPLEX	
12.	Vichy Catalan	Spain	1L	\$18
	SWEET ●●●●● SALTY		SMOOTH ●●●●● COMPLEX	
13.	ROI	Slovenia	500ml	\$75
	SWEET ●●●●● SALTY		SMOOTH ●●●●● COMPLEX	

Ресторант с три звезди „Мишлен“ във Вашингтон, представи луксозно „водно меню“, което включва бутилка вода от разтопен канадски айсберг на стойност 95 долара.

„Водното меню“ в ресторанта The Inn at Little Washington включва различни опции за пиене на вода от ледници и различни водоизточници по целия свят, съобщава Eater. Менюто включва 25 различни води, от Финландия до Нова Зеландия, както и някои американски опции, като вода от Калифорния и Тексас. Цените са валидни за периода на акцията или до изчерпване на наличностите. Всички цени са в лева с включен ДДС. Докато най-евтиният вариант е безплатната вода от Вирджиния, най-скъпият вариант е водата от Канада, която се събира от ледници на 15 000 години, съобщава Axios. По думи на главния готвач Патрик О'Конъл в менюто са включени води от някои подземни ледници, които са на 3000 години. Те никога не са били в контакт с въздуха, като „разновидностите, вкусовете и текстурите на тези води са абсолютно очарователни“.

Водите са изброени подобно на вината и се оценяват по различни вкусове, като някои от тях са по-солени, а други по-сладки. Каталонската вода на Vichy от Испания например е посочена като „най-солена“, докато водите от Вирджиния, Калифорния и Румъния са посочени като „най-сладка“ вода. Менюто включва и вкусови нотки на водите. Главният сомелиер на ресторанта може също да предложи съчетания с храна въз основа на избраните води, както съобщава Axios.

Източник: www.travelnews.bg

Българските хижи – изрисувани върху туристически канчета

Млада дизайнерка изобразява хижите в България върху туристически канчета. Идеята е вдъхновена от любовта към българската природа и планинския туризъм. Целта на проекта „Канче“ е да популяризира туризма сред природата и да провокира младите хора да посещават планината и да опознаят българските хижи. Авторката представя серия от метални емайлирани канчета с нейни илюстрации на български хижи. До момента върху канче са илюстрирани шест хижи, а именно - Безбог, Яворов, Вихрен, Рай, Амбарица и Ловна. Освен популяризирането на родните дестинации, проектът „Канче“ има за цел да призове повече българи за отговорен туризъм на открито, без генериране на отпадъци. Изключително дългият живот на металното канче позволява многократната му употреба и намалява нуждата от използване на пластмасови съдове, замърсяващи природата.

С проекта си дизайнерката мечтае да подпомогне облагородяването на българските хижи и заслони. Колекцията канчета „Хижите в България“ е първата, но с нея не се изчерпват идеите на авторката. Тя е замислила проектът да се развива във времето и да се обогатява с нови дизайн концепции, свързани с българската природа и любими туристически места.

Източник: www.bestbgtrips.com

Американски сайт за туризъм обяви Перперикон за европейския Мачу Пикчу

В навечерието на Коледа свещеният скален град Перперикон получи още едно голямо признание.

След като преди месец той влезе в десетката на класацията на най-интересните археологически обекти в Европа според авторитетния британски вестник The Guardian, сега попадна на страниците на известния американски сайт за световен туризъм www.islands.com. Това коментира за БТА дългогодишният ръководител на разкопките на Перперикон проф. Николай Овчаров.

Той обясни, че статията за Перперикон е под заглавие: „Европейският Мачу Пикчу е поразителен древен обект, по-достъпен за посещение от този в Южна Америка“ и е публикувана на 20 декември 2024 г. Дело е на британската журналистка S. J. Armstrong, която от 2022 г. е един от редакторите на National Geographic Traveler.

„Статията на Армстронг предизвиква огромен интерес в нета и веднага е препечатана от www.threads.net, www.newsbreak.com, www.tripadvisor.com и други сайтове. Проф. Овчаров цитира и откъс от текста, в който се казва, че Мачу Пикчу е построен само преди 550 години и на прага на ранната модерна епоха на Европа, точно след като друг град в планините на Югоизточна Европа започва да запада. Тогава в българските планини е разрушен Перперикон, което в XIV в. слага край на неговия 6000-годишен живот.

Източник: www.novini.bg

ЗАБАВНО (или не чак толкова)

В този брой предлагаме на Вашето внимание разказа на Боян Боев „Кукерско либе“.

КУКЕРСКО ЛИБЕ

Първите петли още не бяха запели, когато Албена стана и се разшета из къщата. Изтупа губер на миндера, премеете около огнището, изхвърли пепелта от снощи и донесе дърва да запали огън, та да затопли къщата. Беше рано още да прави попара за мъжа си Илия и малкия Манолчо, техния син. Затуй излезе на двора и с една лопата почна да почиства снега, който беше натрупал през нощта. Скоро слънцето взе да се показва зад балкана и да събужда хората от селото. Петлите започнаха да кукуригат зад оградите, а овцете в плевните блееха гладни. Потна и уморена от многото работа, която беше свършила рано-рано, Албена остави лопатата пред вратника и влезе вътре вкъщи. Пребърса челото си със забрадката и седна на столчето до огнището, където огънят гореше тъй сладко, че ѝ идваше да се свие на килимчето на пода и да заспи.

Но се боеше да затвори очите си. Пак щеше да го види. Той пак щеше да дохожда в съня ѝ, както правеше всяка вечер. Беше като зла орисия да се среща с него всеки път, щом се оставеше на умората да я победи и да я отведе в света на сънищата. Там я чакаше той. Онзи кукер. Носеше страшната си маска и само очите му се виждаха зад кожите, които сякаш бяха одрани от самия дявол. Винаги щом Албена заспиваше през последните няколко седмици, виждаше образа на кукера пред себе си. В главата ѝ кънтеше звука на чановете, които той носеше на кръста си. И вместо с тях да гонеше злите духове, той сякаш ги сбираше край себе си и идваше да плаши Албена.

- Прокълната ли съм, майко? - попита тя веднъж свекърва си, която я обичаше като своя дъщеря, щото нейната родна майка се беше споминала преди много години.

- Не говори тъй, чедо! - смъмри я свекървата. - Ще значи нещо тоз сън, ама и аз не знам какво.

- Страх ме е всеки пък щом си легна до Илия вечер. Дори да ме прегръща докато заспивам, знам, че онзи кукер пак ще ме чака, за да ме плаши.

- Не го мисли толкоз – рече свекървата. - Ако спреш да се плашиш, той сам ще си замине.

Като разбра, че свекървата не разбира страховете ѝ, Албена спря да говори за кукера, който сънуваше всяка вечер. Почна сама да носи това бреме, което ѝ тежеше повече от воденичен камък. Ала не знаеше какво да стори. Ходи да се моли в черквата и в делник, и в празник. Правеше питка и скриваше по някой грош от Илия, които после носеше пред олтара на Богородичка, за да я закриля и да прогони онзи страшен образ от сънищата ѝ. Но нищо не помогна. Дори поста до Рождество, който спазваше толкоз стриктно не пречисти душата ѝ от страховете и сънищата ѝ от кукера.

Тъй умислена я завари Илия край огнището, че чак се боеше да я доближи, за да не я уплаши. Ама като направи още една-две крачки към нея, дюшемето изскърца и Албена подскочи от мястото си с разтуптяно сърце.

- Ох, стресна ме, Илийчо!

- Беше се замислила нещо – доближи се той и я прегърна. - Нещо мъчи ли те?

- А, не. Само съм малко уморена, че не можах да спя добре. Затуй станах рано, че и пътеката на двора съм изчистила от снега.

- Попара направила ли си?

- Сега ще стопля млякото и ще ти направя. Че и Манолчо като се събуди и той ще иска.

Илия наблюдаваше невестата си как търчи насам-натам, докато му приготвяше закуската. Бледа му се струваше. Черните ѝ очи бяха влажни и сякаш щеше да се разреве всеки момент. Но предположи, че може да е щото не се е наспала. Затуй и не я пита нищо повече. Предполагаше, че ако нещо ѝ тежи на душата ще му каже.

След като нахрани мъжа си и тригодишния Манолчо, Албена реши да отиде да види свекърва си. Че жената беше на възраст и вече ѝ беше трудно да се оправя сама в къщата, дето живееше накрая на селото. Затуй младата булка хвана момченцето си за ръка и тръгна по заледените пътища. Отвсякъде се чуваше весела глъчка на деца, които си играеха в снега. Каруци оставяха дирята си по белия пух, натрупал по улиците.

А студът хапеше бузите и напомняше, че скоро не ще си отиде.

В къщата на свекървата беше топло и ухаеше на варена юфка. Манолчо се хвърли да прегръща баба си и веднага искаше да опита от нейната закуска.

- Че нали вкъщи яде бе, Манолчо?! - смееше се майка му.

- А, нека да яде, че голям да порасте – радваше се баба му.

- Искаш ли да ти свърша някоя работа, майко? - попита Албена.

- Само може малко вода да ми донесеш от кладенеца, чедо. Че толкоз е заледено вънка, пък аз с тез болни крака за никъде не съм.

Албена остави детето при баба му и излезе с една кофа за вода навън. Внимаваше с всяка крачка, която правеше върху заледената пътека на двора. Стигна до кладенеца, дето делиха няколко къщи наоколо и взе да вади вода от него. Когато беше готова, тръгна пак по обратния път. Но изведнъж се подхлъзна на леда и загуби равновесие. Изгърва кофата и водата се разля. Албена падна по гръб и усети, че си удари главата. Както гледаше към синьото небе над себе си, затвори очи и изгуби съзнание.

Той ѝ се яви. Не беше като видение на ангел, а на дявол. Подскачаше към нея и хлопките му издаваха къртящ звук, който отекваше дълбоко в душата на Албена. Тя се опитваше да извърне поглед от него, но накъдето и да се обърнеше, виждаше страшната маска с големи зъби, остри рога, оскубаните от някое пиле пера и блестящите мъниста, обси-пани по одраната козя кожа. А очите, които я гледаха зад страшния кукерски костюм бяха сини като небето, което видя преди да изпадне в безсъзнание. Само от тях не се боеше. Само те я успокояваха по някакъв начин.

- Махни се! Остави ме! - викаше на кукера пред себе си Албена.

- Защо? - плътен мъжки глас се отвори на фона на звука от чановете.

- Защото ме е страх от тебе!

- Че аз за невеста съм дошъл да те взема.

Албена изтръпна. Почна да трепери и да усеща как сърцето ѝ бие като полудяло. Страхът толкова много я беше завладял, че тя тръгна да бяга на където ѝ видят очите. Бяга, бяга, а накрая се спъна и падна. Удари си главата и всичко потъна в пълен мрак.

* * * * *

- Мама умряла ли е? - питаше Манолчо баща си, когато доктора си отиде от къщата.

- Не. Просто е заспала – обясни Илия на детето.

- А кога ще се събуди?

- Когато си почине достатъчно.

Но минаха два-три дни, а Албена още не отваряше очите си. Лежеше в леглото до огнището на свекървата с наложени компреси по главата и тялото, ала не даваше никакъв признак, че скоро ще дойде в съзнание. Илия се прибираще вечер със сина си в къщата им, а на сутринта пак идваше да види дали жена му не се е събудила.

- Още не е – казваше му старицата. - Първата нощ я чувах да говори насън, а сега вече никакъв звук не издава. Затуй и проверявам от време на време дали диша, че да знам поне, че още е жива.

През ума на свекървата не веднъж мина мисълта за съня на Албена. Ядосваше се на себе си, че не е обърнала повече внимание на кукера, за който тя ѝ е говорила. Ако знаеше, че ще означава нещо толкова лошо, щеше да я заведе при някоя знахарка, та да ѝ побее, да ѝ даде да изпие билкова отвара, че да прогони злото, надвиснало над нея. Но беше вече късно. Лошото се беше случило и сега само молитвите можеха да помогнат на младата невеста да отвори очи. Затуй свекървата не угасваше кандилото, дето гореше пред иконата на Богородица с Младенеца на ръце. Когато Илия и Манолчо си отиваха, тя се кръстеше пред светицата и почваше тихо да реди молби към нея да спаси Албена.

Месинговите звънци лееха своята мистична мелодия. Чановете хлопаха тъй силно, сякаш можеха да вдигнат и мъртвец от гроба. Този звук накара Албена да отвори очите си. Беше замаяна и мислеше, че още спи. Чуваше този звук, който гонеше злите сили. Но вместо да я успокояваше, той я плашеше. Сърцето ѝ трепереше. Не разбра първо къде се намира. Надигна се бавно и от челото ѝ изпадна компреса, която свекървата ѝ беше сложила. Звънът отекваше в цялото ѝ тяло. Не беше сън. Вече беше сигурна, че го чува наистина. Олюля се на краката си, но успя да запази равновесие. Тръгна към вратата и я отвори рязко.

На двора имаше десетина кукери. Бяха облечени в различни костюми, с големи страшни маски, от които стърчаха рога, белееха се големи зъби и наоколо миришеше на животински кожи. Те подскачаха на място и всяко тяхно движение караше хлопките, окачени по телата им да звънят още по-силно.

Албена се огледа ужасена. Сякаш не само насън, но и наяве бяха започнали да я преследват кукери. Тогава погледът ѝ се прикова към един от танцуващите мъже в кукерски костюм. Позна очите му. Бяха сини като небето и я гледаха тъй, сякаш я познаваха. Който и да се криеше зад онази голяма и страшна маска, не отделяше вниманието си от слабата невеста, която се чувстваше разголена пред онзи дързък поглед. Беше той. Кукерът от съня ѝ!

- Мамо! - изкрещя Манолчо. - Мама се е събудила!

Албена опита да се осъзнае и потърси с очи детето си. Момченцето притича към нея от другия край на двора и се хвърли в обятията ѝ. Тя го притисна силно към себе си и заплака. След малко се доближи и Илия, подпирайки майка си, за да не падне. Прегърна булката си и се радваше да я види отново на крака.

- Като че ли е трябвало кукерите да дойдат да играят у нас, че да прогонят злото, дето беше увиснало над тебе – каза той на жена си, надвиквайки се с пеещите чанове.

- Ами тъй ще е - усмихваше се свекървата. - Нали затуй е тоз празник – да се прогонят злите сили от земите ни.

Кукерите спряха своя танц и изведнъж настана тишина. Старицата им поднесе каквото беше подготвила за тях. Не беше много, но от сърце. Благодарни им, че са дошли и до нейната къща, а след това ги изпрати. Албена ги наблюдаваше, докато се придвижваха към вратника. И точно преди да излязат от двора, кукерът със сините очи се обърна. Погледна за последно младата невеста и си отиде.

Тази нощ сънят с кукера не споходи Албена.

* * * * *

Преди пладне Албена си облече вълнения елек, стегна забрадката на главата си и излезе от къщата. Тръгна бавно към селската черква. Внимаваше къде стъпва, че я беше страх да не се подхлъзне пак някъде и да падне. Не беше сигурна дали този път ще се събуди отново.

Скоро стигна до храма. Прекръсти се три пъти преди да влезе и прекрачи прага. Черквата беше пуста. Даже попа го нямаше, а само старата клисарка стоеше пред олтара и почистваше свещниците. Албена отиде до иконата на Богородица. Прекръсти се и я целуна със сълзи в очите. Беше дошла да ѝ благодари. Благодарна ѝ беше, че я е опазила жива и че я е избавила от кукера, който дохождаше да мъчи съня ѝ. Реши да поседне за малко на скамейката и да се отдаде на блажената тишина, дето цареше в черквата.

След малко се чуха стъпки. Някой влизаше в храма. Дали от любопитство или подтикната от нещо друго, но Албена извърна главата си, за да види кой идваше. Беше мъж. Първо не можа да види лицето му, заради бялата светлина лееща се зад него. Но след още някоя крачка, той се беше доближил достатъчно, за да го огледа. Очите му я стъписаха. Бяха сини като небето.

- Стояне?! - прошепна невестата. - Ти ли си туй?

- Аз съм, Албено – плътен мъжки глас се извиси в тихата черква.

- Кога си дошъл в село?

- Преди два дена.

Не вярваща на очите си, Албена не можеше да спре да го гледа. Той постоя малко прав пред нея, пък после реши да поседне на скамейката.

- Мислех, че си умрял – с треперещ глас му каза Албена.

- Да бях умрял, по-добре щеше да е. Нямах да видя поне, че си нечия невеста вече.

- Ти замина за София преди толкоз много време. Не се върна от там четири години. - От очите на Албена почнаха да се леят сълзи, бистри като роса. - Писах ти безброй писма, ти на никое не отговори.

Той отмести погледа си от нея и се взря в олтара. Клисарката беше приключила с работата си и куцукайки се отправяше към стаичката си. Тишина. Той пак погледна към Албена. Тя не спираше да плаче и сякаш още не можеше да повярва, че стои до него.

- Вчера ти беше онзи кукер, дето ме гледаше, нали? - попита го.

- Аз бях. Имах сън. Женски глас ми каза, че ако оздравея, ще трябва да бъда кукер поне веднъж. И не в София или на друго място, а в мойто родно село.

Помълчаха, пък накрая Стоян почна да разказва на Албена всичко, дето му се беше случило. Преди четири години се беше разболял и падна на легло, но никой тукашен лекар не можеше да каже какво му е. Сирак беше останал от малък Стоян, само вуйчо си имаше. Та старият реши да отидат в София, че да види дали не могат там да излекуват момчето му. От един, та на друг лекар ходиха, но никой не разбираше каква е таз болест. Накрая вуйчото продаде всичко що имаше и замина по чужбина със Стоян. Тамошните болници бяха по-добри и лекарите им знаеха повече неща. Разбраха каква смъртоносна опасност в увиснала над момчето, та веднага започнаха да го лекуват. Много време трябваше да мине, та да оздравее Стоян.

Точно като се оправи, вуйчо му се спомина. Уморен беше от толкоз притеснения. Поне умря щастлив, че момчето е вече здраво. Пари нямаше Стоян, та да прибере вуйчо си и да го погребе на българска земя. Сам остана на света. На работа се хвана, че да може да скъта малко пари, за да се прибере в родината си. И като успя да се върне в България, реши, че е време да направи онуй, дето женския глас му беше продумал в съня.

- Що не ме потърси? - попита го Албена.

- Потърсих те. Ама разбрах, че вече си нечия булка. А толкоз ми се кле, че ще ме чакаш!

- Чаках те! - извика в лицето му Албена. - Чаках те, ама татко каза, че си умрял. Той ме накара да се оженим с Илия.

Стоян млъкна. В очите му заблестяха сълзи. Толкоз много му се искаше да прегърне Албена. Тя беше неговото либе. От малки все заедно бяха. Кълнях се един на друг, че кат пораснат ще се оженият. Хълма край селото си бяха харесали, че дом да си построят там. Ама таз пуста болест, дето застигна момчето, обърка всичките им планове.

- Обичаш ли го? - попита тихо Стоян.

Албена не каза нищо. Сведе поглед към скута си. Стоян понечи да докосне ръката ѝ. Тя трепереше. Албена бързо се отдръпна.

- Грешно е туй, Стояне! - изсъска му тя. - Вече не съм мома. И дете си имам.

Албена стана от скамейката. Оправи си престилката и мина покрай Стоян. Погледна го за последно и тръгна към вратата на черквата.

- Още една вечер съм тука и отивам в София – каза ѝ той.

Тя се престори, че не го е чула. Прекръсти се на излизане от черквата и тръгна към дома си.

* * * * *

Разсеяна беше Албена и не спираше да мисли за Стоян. Не можеше да прости на баща си таз лъжа, че нейния любим е умрял. Грях ѝ беше, че обвиняваше стареца за всичко, макар той да беше вече покойник. Но за миг си представи какъв живот щеше да има, ако го беше дочакала. Заради любовта си към него беше готова да го чака и сто години.

- Албено, добре ли си? - питаше я Илия. - Още ходиш кат замаяна.

- Добре съм, Илийчо – усмихваше се тя. - Мисля си за туй какво нещастие щеше да бъде, ако бях умряла при онуй падане. С малко дете на ръце щях да те оставя.

- Не ги мисли тез работи – смъмри я Илия. - Жива и здрава си. Детето без майка си не може.

- Ами без баща си? - попита го тя.

За миг Илия замълча. Не знаеше какви неща се въртят в главата на жена му. Пък накрая отговори:

- И без баща си не може, но майката е по-скъпа. - Тъкмо се канеше да излезе навънка, когато се спря до вратата.

Обърна се пак към Албена. - Разбра ли, че оня Стоян се е върнал в село? Нали за негова булка те гласяха едно време?

- Тъй ли? - погледна го тя. - Мислех, че е умрял.

- По-добре тъй продължавай да мислиш – каза ѝ Илия и излезе на двора.

Цял следобед Албена предеше вълна с хурката и вретеното до огнището. Гледаше Манолчо как си играе с едно дървено конче, а къщата ухаеше на супата, която вреше в котлето. Питаше се Албена защо Богородица е решила да разтърси по тоз начин живота ѝ. Тя тъкмо вече беше свикнала да е жена на Илия и да гледа малкото им момченце. Даже можеше да се каже, че е доволна от това, че не е останала стара мома. И тъкмо, когато беше започнала да забравя за Стоян и за всички обещания, които си бяха давали с него преди болестта, той пак се завърна.

- Изпитание ли е туй, Богородичке? - попита на глас Албена. Детето я погледна с почуда. Тя му се усмихна. - Играй си, сине, играй си – и продължи да преде, докато слънцето не се скри зад балкана.

Таз вечер Албена не можа да заспи. Не беше заради страха, че ще сънува кукера, защото той си беше отишъл. А дори и да бе дошъл отново, нямаше да я уплаши. Знаеше вече кой е той. Въртя се под чергите, но не я свърташе на едно място. Боеше се, че ще събуди Илия и затуй стана. Погледна към спящия до прозореца Манолчо. Взе си едно одеяло и отиде да седне на миндера. Вгледа се към пълната луна навън, която беше толкова ярка, че караше вечерта да блести.

Страх я беше. Нещата, които минаваха през ума ѝ не бяха хубави и не отиваха на една омъжена жена. Семейство имаше, за което да мисли, а тя все за Стоян мислеше, откакто го видя. Сякаш беше готова на най-голямото безразсъдство, стига той да ѝ даде някакъв знак.

И знакът дойде.

Още сутринта, когато хвърляше пепелта от огнището, Албена чу някой да свири с уста. Издаваше звук като на някой славей, кацнал на дървото пред къщата. Огледа се и видя зад оградата Стоян. Уплаши се. Ако Илия го видеше тука, голяма беля щеше да стане. Стоян ѝ направи знак, че ще я чака зад къщата. Албена захвърли лопатката с пепелта в снега и тръгна към задния двор.

- Какво правиш тука, Стояне? - попита го тя през оградата, щом той я доближи.

- Искан да те видя. Довечера си заминавам от тука.

- Знаем. Вчера ми каза.

- Албено, - Стоян замълча, сякаш не знаеше дали да продължи с това, което беше намислил да каже – ела с мене.

- Луд ли си? Дете имам!

- И детето вземи. Аз ще го гледам. В София никой няма да знае, че не е от мене.

И двамата замлъкнаха. Гледаха се в очите, без дори да премигнат. Албена опря ръката си на телената ограда.

Стоян вдигна своята и докосна пръстите ѝ през мрежата. Усмихна ѝ се. Тя му отвърна на усмивката.

- Обичам те, Албено. Дори да си чужда жена, пак си оставаш мойто либе.

- Сънувах, че един кукер ме иска за своя невеста.

- Ще бъдеш ли кукерско либе?

Тя не каза нищо. Свали ръката си от оградата.

- Довечера ще те чакам пред черквата. В осем ще тръгне колата за града, откъдето ще хванем влака за София.

Албена не продума и дума. Нещо стисна гърлото ѝ, сякаш я душеше. Обърна се към къщата и тръгна, без да се обръща повече към Стоян. А той стоя зад оградата, докато тя не се скри от погледа му. И чак тогава си замина.

* * * * *

По обяд заваля сняг. Снежинките се спускаха от небето и полягваха спокойно по земята, покривите на къщите и плевните, покриваха с бяло одеяло полята, където житните семена спяха своя зимен сън.

- Отивам в кръчмата. На Бай Иван му се родила щерка, че иска да почерпи – каза Илия на жена си.

- Отивай. Аз ще преда тука на топло.

- Ще гледам довечера рано да си дойда – целуна я по устните той. - Ама като знам колко сладка е Ивановата ракия... - засмя се гръмко и излезе от къщата.

Щом вратата се затръшна, Албена си пое дълбоко дъх. Погледна към сина си, който си играеше на пода, осветен от пламъците на огъня в огнището. Остави хурката и вретеното до стената. Стана от мястото си и се доближи до прозореца, за да се увери, че Илия е излязъл. После отиде в одаята, дето спеше цялото семейство. Отвори гардероба и извади една бохча. Разстели я на пода и почна да сгъва малко свои и на детето дрехи в нея. После направи вързоп и го скри пак в гардероба. Сърцето ѝ биеше в гърдите като лудо. Сякаш кукерски чинари се блъскаха в слабото ѝ тяло. Очите ѝ се пълнеха със сълзи и искаше да заплаче. Но знаеше, че не е време за това. Беше решила да поеме този риск. Боеше се само Илия да не я открие. Че ще я убие, барабар със Стоян.

Беше се стъмнило вече, когато Илия влезе в двора. Не беше толкоз пиян, защото не пи много ракия в кръчмата. Нещо не му беше сладка тая вечер. Като че го тревожеше нещо, ама и той не можеше да разбере какво точно. Не беше много късно, може би едва минаваше осем часа, ама му направи впечатление, че в къщата никаква светлина не се виждаше. Рано беше за Албена да си е легнала. Влезе вътре и усети хлад. Огънят в огнището беше угаснал.

Стените бързо бяха изстинали. Отиде в одаята, дето спяха, мислейки, че може все пак жена му и детето да са заспали. Ала не ги намери там. Къщата беше празна. Не знаеше къде може да са отишли. Видя, че гардероба е със зайнали врати. Надникна вътре и се изненада, че повечето дрехи на Албена и Манолчо са обрани.

Зави му се свят на Илия. Сякаш щеше да падне на пода и да умре на място. Сви го сърцето тъй, сякаш някой му го беше посякъл на две. Незнайно за него защо, в съзнанието му изплува името на Стоян. Помнеше много добре колко влюбена беше в него Албена, преди да се ожени за нея. Тя чакаше една година вест от Стоян, но откакто замина за София да се лекува, нищо повече не узна за него. Илия знаеше, че лесно ще я накара да го забрави като я направи много щастлива. Хубава булка беше тя и усмивката не слизаше от лицето ѝ след сватбата. А когато се роди и Манолчо, Илия реши, че вече съвсем е накарал невестата си да забрави за младежката си любов.

Но откогато Стоян се върна в селото, съмненията изяждаха душата на Илия.

- Ах, проклетнико! - изсъска през зъби Илия.

Закрачи бързо през къщата. Излезе навън и затръшна толкоз силно вратата, че прозорците чак се разтрепериха. Тръгна по заснежените улици на селото, а от дворовете на къщите се чуваше само кучейки лай. Като стигна до площада, Илия се заоглежда. Беше пусто и нямаше никой. Само пред черквата се виждаха следите от кола, която сякаш преди броени минути бе потеглила от тук. Гневът бавно отстъпваше място на отчаянието, което се настани у душата на Илия. Очите му се наляха със сълзи. Тръгна към къщата на майка си, за да ѝ каже, че невестата му е избягала със Стоян. Не спираше да мисли за срама, който щеше да го следва до края на дните му. По-добре щеше да бъде за него да умре, отколкото да носи таз мъка.

В къщата на майка му светеше. Илия мина бавно по заснежената пътека на двора и влезе вътре на топло. Беше тихо. Той търсеше майка си из стаите и накрая влезе в нейната, защото предположи, че може да си е легнала. Посрещна го топлината от запаленото огнище. Светлината на огъня изпълваше помещението, а кандилото пред иконата на Богородица, закачена на стената, си играеше със своето пламъче.

Майка му беше заспала, увита в шарена черга. До нея беше окъпано в бледа светлина лицето на потъналия в сън Манолчо. А на стола до огнището, отпуснала глава настрани, спеше Албена. Разбуди се, щом вратата се отвори. Надигна се и видя Илия. Стана от мястото си и се доближи до него. Видя изумление в очите му. Сякаш не можеше да повярва, че я вижда тук.

- Какво ти е, Илиicho? - попита го тихо тя.

- Кога дойде тука?

- Следобед. Леля Веса дойде да ми каже, че майка е паднала на двора. Грабнах Манолчо и дойдохме веднага.

- Ами дрехите ти... що ги няма у нас?

- Тука ще остана тез дни. Трябва да се грижа за нея, че се е натъртила и не може да стане.

Илия се вгледа в очите ѝ, в които играеха светлините на огъня. Бродичката му затрепери и той заплака. Не можеше повече да сдържа сълзите си. Албена го прегърна.

- Спокойно, майка ти ще се оправи. Само трябва да полежи няколко дена.

Той я притискаше толкова силно към себе си, че сякаш не искаше никога повече да я пусне от обятията си.

* * * * *

Стоян беше чакал Албена в уречения час пред черквата. Но тя не дойде. Колата чакаше, а той все отлагаше тръгването, с надеждата, че ще я види да идва всеки момент зад ъгъла, държейки детето за ръка. Но не дойде. Стоян се качи в колата и потегли към града, откъдето да хване влака за София. Вече нищо не го върна в родното му село. Тръгна да дири щастието си по чужди земи.

Автор: Боян Боев

Източник: <https://boyanboev.blogspot.com>

Автор на картината: Златю Бояджиев

Източник: Aron Klein, National Geographic

СТУДЕНТСКИ ЕЛЕКТРОНЕН ВЕСТНИК „ТУРИЗМИНИ“

9002 Варна, бул. "Княз Борис I" № 77

E-mail: katina_porova@ue-varna.bg

Редакционна колегия

Отговорен редактор: доц. д-р Георгина Луканова

Инициатор и главен редактор: ас. д-р Катина Попова

Настоящото издание съдържа авторски текстове и фотографии на студенти, преподаватели, докторанти и партньори на катедра „Икономика и организация на туризма“, Икономически университет - Варна